

VI Tutkielman tekeminen

Mikä on tutkielma?

Tutkielma on **yhden aiheen** ympärille rakentuva järkevä kokonaisuus. Siitä on löydyttävä punainen lanka, perusajatus.

Tutkielma on asiateksti. Se tarkoittaa, että tutkielma perustuu erilaisiin kirjallisiin **lähteisiin** ja/tai

tutkimusaineistoon. Kirjallisia lähteitä voivat olla kirjat, Internet-tekstit, sanoma- ja aikakauslehtien artikkelit jne.

Teoreettinen tutkielma perustuu lähdekirjallisuuteen. **Empiirinen** (kokemusperäinen) tutkimusaineisto taas kerätään esimerkiksi laatimalla kyselylomake jostakin asiasta. Lomake jaetaan sille joukolle, jota halutaan tutkia. Aineistoa voi kerätä myös haastattelemalla tutkimuksen kohteena olevia henkilöitä. Kokeellinen empiirinen tutkimus voi olla esimerkiksi laboratoriossa tehty veriryhmän määrittely. Empiirisessä tutkimuksessa on myös kirjallisiin lähteisiin perustuva osa. Siinä kerrotaan aihetta koskevista aikaisemmista tutkimuksista ja määritellään käsitteet ja tutkimuksen ongelma.

Essee on pienoistutkielma

Lukiossa olet jo törmännyt sanaan essee. Historian kokeessa pitää kirjoittaa esseevastaus tai jostakin kirjasta pitää kirjoittaa äidinkielen kurssilla essee. Yleisesti essee on pienoistutkielma. Essee on erilainen tutkielma siksi, että siihen sisältyy paljon pohdintaa. Esseessä on siis tietojen lisäksi tekijän perusteltuja omia ajatuksia.

Miten tutkielma tehdään?

Tutkielman tekeminen lähtee liikkeelle siitä, että tekijällä on jokin ajatus siitä, mitä haluaa tutkia. Usein tutkielmantekijä saa valmiin tutkimusaiheen.

1. Tee ideapaperi

- Kirjoita alustavia määritelmiä siitä, mikä tutkielman aihe voisi tarkemmin olla.
- Kirjoita avainsanoja aiheesta.
- Kirjoita ajatuksia siitä, miten saat aiheesta tietoa.

2. Rajaa aihe

- Mieti tarkemmin, mitä tutkit.

- Määrittele nyt yhdellä virkkeellä, mikä on tutkimuksesi kohde, esimerkiksi: "Tutkielmani tarkoitus on selvittää, miten löytöretket vaikuttivat myöhemmin Amerikan mantereeseen kehitykseen."
- Sulje pois se, mitä et tutki, esimerkiksi: "Kiinnitän huomiota löytöretkien merkitykseen Euroopassa vain sivuasiana."

3. Tee alustava jäsenmys/dispositio (suunnitelma) koko tutkielmasta

Suunnitelmassa ovat seuraavat osat:

1. Johdanto

- Esittele tutkimuksesi aihe.
- Esittele tutkimuksen tausta muutamalla sanalla, esimerkiksi *Kolumbus purjehti Karibian merellä 1492. Jo 1500-luvun espanjalaiset lähtivät valloittamaan Karibian meren alueita. Eurooppalaisten retket ja muuttoliike Amerikkaan kasvoivat siitä lähtien.*
- Kerro, miksi tämä aihe on tärkeä (miksi opettaja antoi sinulle sen tai miksi itse aloit tutkia sitä).

2. Tutkielman tavoite

- Kirjoita selkeästi, mitä tutkit. Kaikkein paras tapa on kirjoittaa se kysymysmuotoon, esimerkiksi *Tutkielmassani haluan selvittää 1) mitä Amerikassa tapahtui löytöretkien jälkeen, 2) mitä löytöretket merkitsivät Amerikan alkuperäisille asukkaille ja 3) mitä seurauksia löytöretkillä oli pitkän ajan kuluessa Amerikalle.*
- Rajaa aihetta ja perustele rajaus, esimerkiksi *Käsittelen tutkielmassani asiaa vain Amerikan näkökulmasta. Aihe on liian laaja käsiteltäväksi harjoitustutkielmassa.*

3. Kirjallisuuskatsaus ja käsitteiden määrittely

- Pienemmissä tutkielmissa kirjallisuuskatsaus voi olla hyvin lyhyt. Siinä esitellään aikaisempia tietoja asiasta.
- Määrittele käsitteet, joita käytät tutkielmassasi paljon, esimerkiksi *Löytöretkillä tarkoitan eurooppalaisten tekemiä purjehdusmatkoja 1400-luvun lopussa ja 1500-luvulla, kun he etsivät uusia mahdollisuuksia käydä kauppaa. Löytöretket suuntautuivat Aasiaan ja Amerikkaan.*

4. Tutkimusmenetelmät

- Menetelmät on tärkeää selvittää silloin, kun teet esimerkiksi kyselytutkimusta. Silloin kerrot, millainen on kyselylomake ja millaista tietoa sen avulla saadaan.
- Kun käytät vain kirjallisia lähteitä, voit kirjoittaa

Tutkielmani perustuu kirjallisiin lähteisiin.

5. Aineisto/lähteet

- Jos teet kyselyn tai haastattelun, kerro, kenelle, missä ja milloin sen teet.
- Kun käytät kirjallisia lähteitä, esitele ne.

6. Tutkimusraportti

- Tutkimusraportissa esittelet vastaukset tutkielman kysymyksiin.

4. Empiirisen tutkimuksen tekeminen

- Jos teet kyselyn tai haastattelun, laadi lomake sitä varten.
- Sovi aika ja paikka.
- Suorita kysely tai haastattelu.
- Tee yhteenveto tuloksista. Lukiossa riittää, kun annat lukijalle kuvailevaa tietoa siitä, miten henkilöt vastasivat sinulle.
- Voit tehdä vastauksista taulukoita, esimerkiksi näin:

TAULUKKO 1. Seitsemäsluokkalaisten tupakointi koulussa

	f
polttaa joka välitunti	16
polttaa kaksi-kolme kertaa päivässä	18
polttaa, mutta ei tupakoi koulussa	6
ei polta	<u>22</u>
YHT.	62

f tarkoittaa frekvenssiä eli lukumäärää

Tämän jälkeen sinun pitäisi selittää taulukon tulos, esimerkiksi

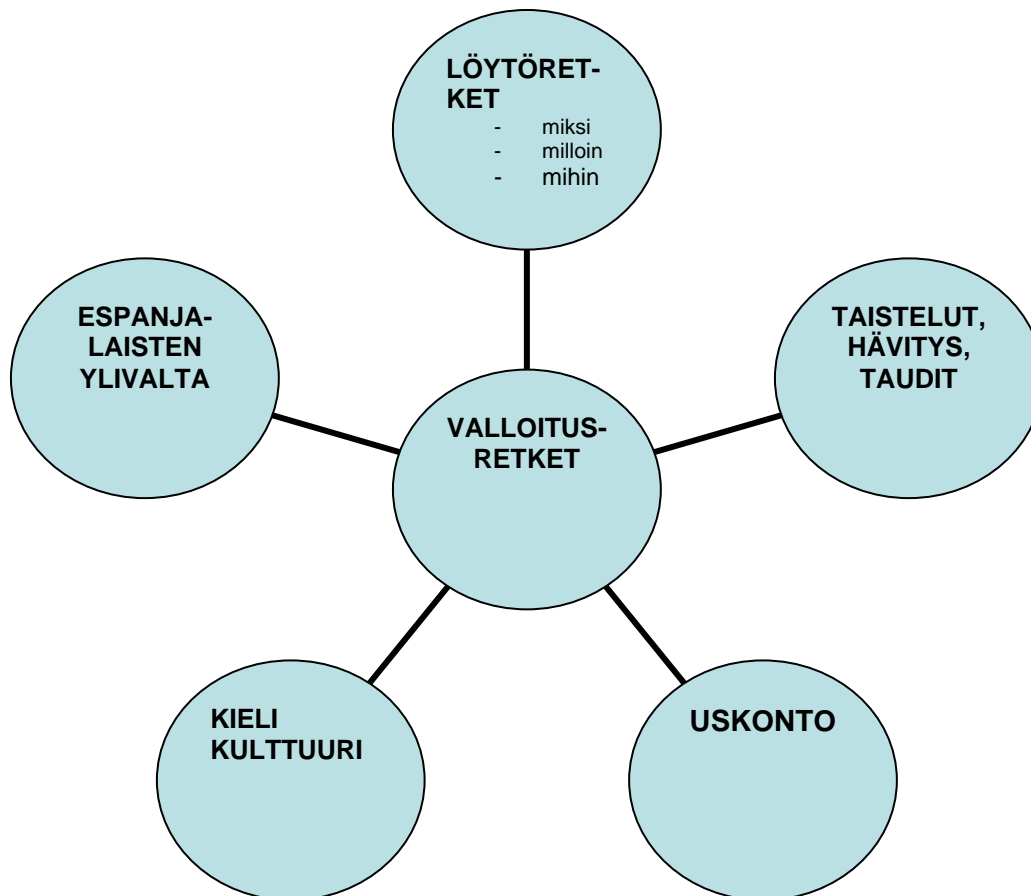
Suurin osa seitsemäsluokkalaistista ilmoitti, että polttaa koulussa ainakin kaksi kertaa päivässä. Noin kolmasosa vastaajista ei polttanut lainkaan.

Kun olet esitellyt kaikki tulokset, seuraa uusi luku, jonka nimi on Tulosten tarkastelua ja johtopäätöksiä. Siellä kommentoit (tulkitset) saamiasi tuloksia, esimerkiksi näin:

Yli puolet ilmoitti, että tupakoi koulussa joka päivä ainakin kaksi kertaa päivässä. Vain kuusi oppilasta sanoi, että polttaa, mutta ei polta koulussa. Opettajien valvonta on siis aika turhaa. Ne, jotka polttavat, polttavat myös koulussa.

5. Kirjallisiin lähteisiin perustuva tutkielma

- Lue lähdekirjat.
- Laadi niiden perusteella pieni kartta aiheesta, esimerkiksi näin:

6. Tutkimusraportti

Kansisivulle kirjoitetaan tutkielman nimi. Nimi kirjoitetaan noin kymmenen senttimetrin päähän yläreunasta. Oikeaan alareunaan kirjoitetaan tekijän nimi, oppiaine, koulu, päivämäärä ja työn ohjaaja.

Malli:

<p style="text-align: center;">Seitsemäsluokkalaisten tupakointi koulussa</p> <p style="text-align: center;">Johanna Palo Psykologian syventävä kurssi Metsistön lukio 12.11.2005 Opettaja Anna Niemi</p>
--

- Usein tutkielmiin kuuluu myös **tiivistelmä**, jossa tulokset ja sinun johtopäätöksesi niistä esitetään lyhyesti.
- Sisällysluettelo seuraa heti tiivistelmän jälkeen. Numeroi luvut.
- Kun olet suunnitellut työn hyvin, se on jo puoliksi tehty; sinulla on jo kirjoitettuna tutkielmasi alkuosa. Siinä olet esitellyt aiheen, kertonut sen taustasta (ja mahdollisesti aikaisemmista tutkimuksista) ja määritellyt kysymykset, joihin haluat vastauksen sekä esitellyt tutkimusmenetelmäsi.

Löytöretkiä koskevan tutkimuksen raportin sisällysluettelo voisi näyttää tällaiselta:

- 1. Johdanto**
- 2. Tutkielman tarkoitus**
- 3. Käsitteiden määrittely**
- 4. Tutkimuksen toteuttaminen**
- 5. Lähteiden arviointia**
- 6. Löytöretket ja niiden seuraukset Amerikassa**

- 6.1. Amerikan kansat ja kulttuurit ennen löytöretkiä
- 6.2. Espanjalaisten ja portugalilaisten tekemät löytöretket
- 6.3. Valloitusretket ja niiden syyt
- 6.4. Mitä alkuperäisille kulttuureille ja kansoille tapahtui
 - Atsteekit
 - Inkat
- 6.5. Espanjalaisten ja portugalilaisten muuttoliike Amerikkaan
 - Uusi uskonto
 - Uusi kulttuuri
 - Uusi kieli

7. Tulosten tarkastelua ja johtopäätöksiä

Johdantoluvussa esittelet tutkielmasi aiheen ja kerrot, miksi se on tärkeä. Jos olet tutustunut aikaisempiin tutkimuksiin aiheesta, esitele ne. Tutkimuksen tarkoitus -luvussa esität ne kysymykset, joihin tutkimuksesi etsii vastausta. Käsitteiden määrittelyn aloitit jo tutkimussuunnitelmaa tehdessäsi. Määrittele vain keskeiset käsitteet. Luvussa Tutkimuksen toteuttaminen kerrot, miten teit tutkimuksen. Arvioi, saiko luotettavia ja asian kannalta tärkeitä tuloksia. Jos käytit kirjallisia lähteitä, arvioi, onko niissä esitetty tieto luotettavaa ja oliko sinulla riittävästi lähteitä.

7. Millainen on hyvä tutkielma?

- Käsittely on otsikon mukainen ja kysymyksiin tulee vastaus.
- Tutkielma keskittyy oleellisiin, tärkeisiin asioihin.
- Rakenne on johdonmukainen.
- Johtopäätökset perustellaan.
- Tutkielma on hyvin kirjoitettu: kieli on niin selkeää, että lukija ymmärtää asian.

8. Lähteiden merkitseminen

- Kun käytät jonkin kirjan tai toisen tutkimuksen tietoja omassa työssäsi, sinun pitää kertoa se lukijalle. Lähteisiin voidaan viitata tekstissä eri tavoin.
- Jos aloitat mainitsemalla tekijän tai tekijöiden nimet, tee näin:
Järventausta, Moisala ja Toivakka (1999, 85) kirjoittavat, että on tärkeää käyttää johdonmukaisesti samaa lähteiden merkitsemistapaa läpi koko tutkielman.
- Jos kerrot vain asian, tee näin:
On tärkeää, että käytät samaa lähteiden merkitsemistapaa koko tutkimuksessa (Järventausta, Moisala, Toivakka 1999, 85).
- Historian tutkielmissa käytetään usein numeroitua lähdeviittausta¹.
- Lähteet kirjoitetaan tutkielman loppuun aakkosjärjestyksessä. Tämä lähdeluettelo pitää olla jokaisessa tutkielmassa.

LÄHTEET:

Hirsjärvi, Liikanen, Remes, Sajavaara (1986) Tutkimus ja sen raportointi. Helsinki.

Kirjayhtymä.

Järventausta, Moisala, Toivakka (1999) Tutkimalla oppii. Porvoo. WSOY.

HISTORIAN SANASTON LÖYDÄT SIVULTA:

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/hi-sanasto.html>

¹ Järventausta, Moisala, Toivakka 1999, 85.